

Vánoční svátky, romsky Karačoňa, slavili Romové pohromadě. Odvíjelo se to od starých zvyků. Chodívali dům od domu, kde každému zazpívali koledu a následně popřáli zdraví. Lidé tuto návštěvu vždy uvítali, věřili, že jen tato romská koleda přivede tu pravou vánoční pohodu a atmosféru.

Existují důkazy, že Romové nesou v tradici Vánoc svůj díl. Ještě nedávno jsme na Slovensku mohli vidět džavkulinu- romský betlém, udržovanou tradici, kde byly figurky vyřezávány z měkkého dřeva a celý betlém byl postaven na principu loutkového divadla, kde všechny postavičky spěchaly k Ježíškovi. Dnes už se tyto tradice bohužel nedodržují. Důvodem je stěhování rodin a přetrhání rodinných pout.

Definovat vztah Romů k víře není jednoduché, dost možná i nemožné. Romové se dělili a rozptýlili po světě, proto je tu obrovská diferenciacie. To, v jaké oblasti se usadili, má vliv na jejich vztah jak k sociálně-kulturní sféře, tak ke vztahu k religiozitě. V zaostalejších prostředích se romové bojí navštěvovat kostely. Buď je to dáno tím, že se stydí za svůj vzhled, nebo jim „bílí“ spoluobčané dávají jasně najevo, že nechtějí, aby do kostelů chodili. Romské modlitby se lišili od tradičních římsko-katolických. Modlili se k Bohu, aby jim seslal zdraví pro ně i blízké, ale zároveň se i modlili, aby seslal trest a hněv na protivníka.

Jedním ze základních znaků romské duchovní kultury je synkretismus. Když se jednotlivec ocitne v situaci s problémem, použije všechny racionální i emocionální prostředky k tomu, aby problém odstranil. Tuto praktiku nepoužívají pouze Romové.

V 18.století byli Romové nuceni do křesťanského náboženství. Tento tah ale nebyl úspěšný, nejspíše proto, že byl prováděn formou represe a proto to ve většině Romů vyvolávalo spíše negativní pocity a obrannou reakci. Už od poloviny 19.století Romové uctívají za svou patronku sv. Sárú. Je to dáno nejspíše její tmavou pletí. Každý rok romové mají den, kdy sv. Sárú oslavují. Církev se k nim dříve odmítala přidat, ale od roku 1953 se do těchto procesů přidala také. Od 60.let 20.století se klade větší důraz na všestrannost katolické církve i pro Romy. Zavedly se i bohoslužby v jejich jazyce atd. V dnešní době patří k těmto aktivitám organizace speciálních romských poutí, které obsahují i spoustu jiných „obřadů“ a tradic. Mimořádně aktivní jsou Svědci Jehovovi, kteří se snaží vstoupit do člověka, posedí s ním v jeho domě a povídají si o víře. Podle svých zkušeností ale vím, že lidé většinou tyto návštěvy odmítají a jsou jim spíše nepříjemné než příjemné.

Co jsem vyčetla z článků p. Lackové, tak Romové na dodržování tradic hodně lpěli.

Pohřbívání basy, týdenní půst, kdy jim začínaly těžké časy, barvení mužských vlasů na novoluní atd. Co se týče poutí, tak Romové každý rok vyráželi na poutě, kde se setkávali s příbuznými a známými. Setkání vždy trvalo týden, kdy se prvních pár dní objímali a plakali si v náručí, protože se dlouhou dobu neviděli, poté už docházelo na výčitky a hádky, ale před odjezdem se opět objímali a líbali, protože věděli, že se zase dlouhou dobu neuvidí. Na poutích chodili do kostela gádžové, ale Romové ne. Je to dáno starou historkou, kterou nadále uctívají.

Zajímavé je povídání o mulech. Romové věří, že jsou to duše zemřelých, které se vrací a straší toho, kdo jim nějak ublížil a nebo mu něco dluží. Každý Rom má prý své zážitky s muly. Ti mohou člověka svézt z jeho cesty, mohou ho vystrašit tak, že oněmí a může i onemocnět. Romové také mimo to hodně věří ve sny. Věří, že sen má vliv na budoucí život člověka. Dokážou podle něj tuto budoucnost také odhadnout.

Váš text je takovým souhrnem (trochu nahodile napsaných) poznatků z četby a dalších poznatků, které se týkají religiozity Romů. Na základě tohoto přehledu vidím, že o tématu něco víte, což je určitě pozitivní. Co mi ale chybí je odpověď nebo problematizování otázky etnicky podmíněného postoje Romů k náboženství. Na základě všech těchto poznatků, které jste vypsala, jste se o to mohla pokusit. Cílem nebylo dospět ke správnému řešení, ale ukázat, jak se dá a nedá nad tématem přemýšlet. Např. text A hovoří o tom a tom, což by mohlo

ukazovat na fakt, že Text B hovoří na druhou stranu o tom a tom, což naopak ukazuje jiný pohled. Atd.